

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANCIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na temelju članka 14. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00, 102/09 i 54/10), članka 24. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06) i članka 18. Pravilnika o administracijskim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08), izdajem

IZVJEŠĆE O REVIZIJI GODIŠNJEG FINACIJSKOGA IZVJEŠĆA ZA 2010. GODINU I POSLIJEIZBORNOG FINACIJSKOGA IZVJEŠĆA – OPĆI IZBORI 2010. STRANKE ZA BOSNU I HERCEGOVINU

Broj: 03-07-6-455/11
Sarajevo, 10. svibanj 2012. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE	5
Predmet revizije.....	5
Cilj revizije.....	5
Obujam revizije.....	5
4. PRETHODNE REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	6
5.1. NALAZI.....	6
5.2. PREPORUKE	13

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju financiranja političkih stranaka je izvršila reviziju finansijskih izvješća Stranke za Bosnu i Hercegovinu i to: godišnjeg finansijskoga izvješća za 2010. godinu i finansijskoga izvješća za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u listopadu 2010. godine.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijska izvješća, postupanje sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka i ustroj učinkovitoga sustava internih kontrola. Naša odgovornost je izraziti mišljenje na temelju revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo obavili sukladno revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju jamstvo da je stranka postupala sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka.

Revizija je na temelju uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvješćima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvješća i postupanje sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za izražavanje našega mišljenja.

Revizijom smo utvrdili da Stranka za Bosnu i Hercegovinu u izvještajnom periodu nije postupila sukladno odredbama članka 8. stavak (1) i stavak (2), i članka 11. stavak (1) i stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenoga, revidirano finansijsko izvješće ukazuje da je Stranka za Bosnu i Hercegovinu u 2010. godini postupala sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, te da je troškove izborne kampanje financirala sukladno odredbama članka 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju financiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju finansijskih izvješća Stranke za Bosnu i Hercegovinu i to: godišnjeg finansijskoga izvješća za 2010. godinu i finansijskoga izvješća za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u listopadu 2010. godine.

Revizija je poduzeta sukladno članku 14. stavku (1) Zakona o financiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00, 102/09 i 54/10), članku 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06) i članku 2. Pravilnika o administracijskim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvješća političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj: 103/08).

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na temelju uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

U godišnjem finansijskom izvješću za 2010. godinu Stranka za Bosnu i Hercegovinu je iskazala prihod u iznosu od 2.823.876,85 KM, što je prikazano u narednoj tabeli:

Red.br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u ukupnom prihodu %
1	Članarina	64.024,98	2,27 %
2	Prilozi fizičkih osoba ¹	148.897,49	5,27 %
3	Prilozi pravnih osoba	31.320,00	1,11 %
4	Prihodi od imovine	3.149,61	0,11 %
5	Prihodi od pravnih osoba	0,00	0,00 %
6	Prihodi od poklona	0,00	0,00 %
7	Prihodi iz proračuna	2.576.484,77	91,24 %
	Ukupni prihodi:	2.823.876,85	100,00 %

Prema podacima iz godišnjeg finansijskoga izvješća, Stranka za Bosnu i Hercegovinu je ostvarila rashode u iznosu 3.679.513,92 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Stranka za Bosnu i Hercegovinu. Skraćeni naziv stranke je SBiH.

Politička stranka je upisana u sudski registar 25.04.1996. godine kod Višeg suda u Sarajevu pod brojem R-I-2/96. Rješenjem broj R-1-2/02 od 25.04.2002. godine stranka je upisana u registar političkih organizacija kod Kantonalnog suda u Sarajevu, sa sjedištem u Ulici Maršala Tita 9a .

Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu, broj 065-0-F1-12-000 001 od 26.01.2012. godine izvršena je promjena sjedišta Stranke za Bosnu i Hercegovinu. Novo sjedište Stranke za Bosnu i Hercegovinu je Trg Fra Grge Martića 2/II u Sarajevu.

Osoba ovlaštena za zastupanje političke stranke je dr. Haris Silajdžić, predsjedatelj stranke.

¹ Stranka je izvršila korekciju obrasca 3. Godišnjeg finansijskoga izvješća za 2010. godinu, odnosno otklonila propust tehničke prirode, te isti dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH 09.03.2012. godine.

Osoba ovlaštena za podnošenje finansijskih izvješća za 2010. godinu je Zenan Šabanac.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskoga izvješća za 2010. godinu, organizacijsku strukturu Stranke za Bosnu i Hercegovinu čine:

- Središnjica Stranke za Bosnu i Hercegovinu Sarajevo,
- Klub poslanika Stranke za Bosnu i Hercegovinu FBiH,
- Klub poslanika Stranke za Bosnu i Hercegovinu BiH,
- Mladi Stranke za Bosnu i Hercegovinu,
- Fondacija Stranke za Bosnu i Hercegovinu,
- 9 kantonalnih vijeća Stranke za Bosnu i Hercegovinu,
- Regionalni odbor Stranke za Bosnu i Hercegovinu Skender Vakuf,
- Gradsko vijeće Stranke za Bosnu i Hercegovinu Mostar
- 25 općinskih organizacija Stranke za Bosnu i Hercegovinu,
- 46 općinskih vijeća Stranke za Bosnu i Hercegovinu i
- Žene Stranke za Bosnu i Hercegovinu.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije su godišnje finansijsko izvješće za 2010. godinu i finansijsko izvješće za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u listopadu 2010. godine Stranke za Bosnu i Hercegovinu, i to sljedećih organizacijskih dijelova:

- Središnjica Stranke za Bosnu i Hercegovinu Sarajevo,
- Općinska organizacija Stranke za Bosnu i Hercegovinu Banja Luka,
- Kantonalno vijeće Stranke za Bosnu i Hercegovinu Tuzlanskog kantona²,
- Općinsko vijeće Stranke za Bosnu i Hercegovinu Teslić i
- Fondacija Stranke za Bosnu i Hercegovinu Sarajevo.

Cilj revizije je da se na temelju provedenih revizijskih procedura pribave revizijski dokazi, koji će revizoru omogućiti da izrazi mišljenje o tome da li je Stranka za Bosnu i Hercegovinu u izvještajnom periodu postupala sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbama članka 15.10. Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine.

Obujam revizije finansijskih izvješća Stranke za Bosnu i Hercegovinu obuhvaća kontrolu i provedbu analitičkih procedura radi utvrđivanja usuglašenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvješću sa odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno usuglašenosti izvora financiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih osoba, priloge pravnih osoba, prihode iz proračuna, kao i financiranje izborne kampanje sukladno poglavlju 15 Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju financiranja političkih stranaka je obavila reviziju i pregled finansijskih izvješća Stranke za Bosnu i Hercegovinu za period od 2004. do za 2009. godinu, nakon čega su

---

² Ovaj organizacijski dio Stranke za Bosnu i Hercegovinu koristi pečat sa nazivom: Stranka za Bosnu i Hercegovinu - Kantonalno vijeće Tuzlansko-podrinjskog kantona, iako je Amandmanima na ustav Tuzlansko-podrinjskog kantona od 26.02.1999. godine promijenjen naziv kantona u Tuzlanski kanton („Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona“, broj 3/99).

izdana izvješća o reviziji, odnosno izvješća o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama političkoj stranci.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg financijskoga izvješća za 2009. godinu, izdano je izvješće o pregledu sa nalazima revizije i preporukom revizora da stranka treba postupati sukladno odredbama članka 8. stavak (1) i članka 11. stavci (1), (3) i (4) Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno da se ne financira priložima koji su zabranjeni ovim Zakonom, da vodi cjelovite i točne evidencije o svojim prihodima i rashodima, te da financijska izvješća podnosi Središnjem izbornome povjerenstvu Bosne i Hercegovine u formi propisanoj Pravilnikom o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka, kao i da dostavlja i druga izvješća na zahtjev Središnjega izbornoga povjerenstva BiH.

Nerealizirane preporuke:

Na temelju uočenih manjkavosti u godišnjem financijskom izvješću za 2010. godinu, utvrđeno je da Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije ispoštovala preporuke koja se odnose na poštivanje odredaba članka 8. stavak (1) i članka 11. stavci (1) i (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

a) Stranka za Bosnu i Hercegovinu je postupila protivno odredbama članka 8. stavak (1) i stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka, jer se financirala iz zabranjenih priloga.³

(1) Politička stranka, odnosno njezinih sedamnaest (17) organizacijskih dijelova, je ostvarila prihod iz izvora koji su zabranjeni političkim strankama, na način što je koristila poslovne prostorije koje su u vlasništvu općina, bez plaćanja zakupnine. Na taj način stranka je prekršila odredbe članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- Općinsko vijeće SBiH Centar Sarajevo je na temelju Ugovora o zakupu poslovnih prostorija sa Općinom Centar Sarajevo, broj 04-49-4-39/09 od 26.05.2009. godine, koristio poslovni prostor površine 66 m², po cijeni koja je ugovorena u iznosu od 1,00 KM po m² uvećanoj za porez na dodanu vrijednost. Prema Odluci o dodjeli u zakup poslovnih zgrada i prostorija Općine Centar Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 20/09), najniža cijena zakupnine u II zoni Općine Centar, gdje se prostorije stranke i nalaze, iznosi 12,00 KM po m². Korištenjem poslovnog prostora u 2010. godini po cijeni nižoj od cijene utvrđene navedenom Odlukom, Stranka za Bosnu i Hercegovinu je ostvarila prilog Općine Centar Sarajevo u iznosu od 8.712,00 KM.

---

³ Sukladno odredbi iz članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, državni, entitetski i kantonalni organi, organi Brčko Distrikta BiH, organi općinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javna poduzeća, humanitarne organizacije, anonimni donatori, vjerske zajednice, kao i pravne osobe u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% ne mogu financirati političke stranke.

Sukladno odredbi iz članka 8. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka, privatna poduzeća, koja obavljaju javne usluge na temelju ugovora sa vladom, ne mogu financijski pomagati političke stranke.

- Općinsko vijeće SBiH Ilidža je na temelju Ugovora o zakupu poslovnih prostorija sa Općinom Ilidža, broj 05-23-2113/09 od 07.10.2009. godine, koristilo poslovni prostor površine 35 m². Cijena zakupa je ugovorena u procentu 10% od početne cijene zakupa od 20,00 KM za extra zonu, u kojoj se poslovni prostor nalazi, odnosno u iznosu od 2,00 KM po m² uvećanoj za porez na dodanu vrijednost. Korištenjem poslovnog prostora u 2010. godini, po cijeni zakupnine ispod tržišne cijene, stranka je ostvarila prilog Općine Ilidža u iznosu od 7.560,00 KM.
- Općinsko vijeće SBiH Tuzla je na temelju Ugovora o zakupu poslovnih prostorija, broj 17-23-633 zaključenim 15.05.2007. godine sa Općinom Tuzla, koristilo poslovni prostor površine 55,18 m² i ostali prostor površine 6,35 m² što ukupno iznosi 61,53 m². Za korištenje poslovnog prostora ugovorena je cijena od 1,00 KM po m², dok je za ostali prostor ugovorena cijena od 0,50 KM po m², koja se uvećava za porez na dodanu vrijednost. Prema Odluci o davanju u zakup općinskih poslovnih zgrada, poslovnih prostorija i garaža ("Službeni glasnik Općine Tuzla", broj 6/04), najniža cijena zakupnine u II zoni Općine Tuzla, gdje se prostorije stranke nalaze, za poslovne prostorije u prizemlju iznosi 8,00 KM po m², a za ostale prostorije početna cijena zakupa se umanjuje za 50% odnosno za navedenu zonu iznosi 4,00 KM po m². Korištenjem poslovnog prostora u periodu od siječnja do prosinca 2010. godine pod povoljnijim uvjetima, odnosno nižoj cijeni od one koja je propisana pomenutom odlukom, Stranka za Bosnu i Hercegovinu je ostvarila prilog Općine Tuzla u iznosu od 5.735,00 KM.
- Općinski odbor SBiH Sanski Most bez naknade je koristio prostor površine 24,00 m² u vlasništvu Općine Sanski Most. Obzirom da sukladno Odluci o uvjetima i načinu davanja u zakup poslovnih prostorija i poslovnih zgrada na području općine Sanski Most ("Službeni glasnik Općine Sanski Most", broj 4-20) cijena zakupa po m² iznosi 10,00 KM za poslovne prostore do 25,00 m², stranka je ostvarila zabranjeni prilog u iznosu od 2.880,00 KM.
- Općinsko vijeće SBiH Ilijaš bez naknade je koristio prostor površine 19,50 m² u vlasništvu Općine Ilijaš. Obzirom da sukladno Odluci o načinu i visini plaćanja zakupnine poslovnih prostora na području općine Ilijaš ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 2/00) najniži iznos mjesečne zakupnine na području ove općine iznosi 8,00 KM, stranka je ostvarila zabranjeni prilog u iznosu od 1.872,00 KM.
- Kantonalno vijeće SBiH Goražde je na temelju Ugovora sa Općinom Goražde, broj 02-23-901 od 04.10.2001. godine i Aneksa ugovora broj: 02-1-23-4860 od 30.10.2009. godine koristilo poslovni prostor površine 27 m² u vlasništvu Općine Goražde. Obzirom da sukladno Odluci o davanju u zakup poslovne prostorije Stranci za Bosnu i Hercegovinu ("Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde" broj 14/01) cijena zakupnine iznosi 5,00 KM po m², stranka je ostvarila zabranjeni prilog u iznosu od 1.620,00 KM.
- Općinski odbor SBiH Gradačac bez naknade je koristio prostor površine 40,00 m² u vlasništvu Općine Gradačac u zgradi Crvene škole. Obzirom da sukladno Odluci o visini naknade za izdavanje u zakup poslovnih zgrada, prostorija i parkinga cijena zakupa po m² iznosi 0,80 KM, stranka je ostvarila zabranjeni prilog u iznosu od 384,00 KM.
- Na temelju ugovora broj 02-014-429/09 od 15.07.2009. godine, Općinsko vijeće SBiH Teslić je koristilo prostor površine od 26,74 m² u vlasništvu Općine Teslić. Ugovorena je cijena zakupa od 0,50 KM po m². Obzirom da politička stranka u 2010. godini nije plaćala

zakupninu Općini Teslić, niti ima iskazanu obvezu za plaćanje iste, ostvarila je zabranjeni prilog u iznosu od 160,44 KM.

- Na prijedlog Službe za društvene djelatnosti, boračko - invalidsku zaštitu i raseljene osobe Općine Visoko, općinski načelnik je donio rješenje kojim se Stranci za BiH dodjeljuje na korištenje poslovni prostor površine 45 m².
- Pored navedenih, poslovne prostore bez naknade su koristili organizacijski dijelovi Stranke za Bosnu i Hercegovinu u sljedećim općinama: Starom gradu Sarajevo, Hadžićima, Donjem Vakufu, Brezi, Jajcu, Srebrenici i Lukavcu. Općinski odbor S BiH Modriča bez naknade je koristio prostorije Mjesne zajednice Tarevci.

(2) Stranka za Bosnu i Hercegovinu je primila novčane priloge, u iznosu od 6.000,00 KM, od privatnih poduzeća koja su tijekom 2010. godine sa vladom sklapala ugovore o javnim nabavama, čime je prekršila odredbe članka 8. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- Politička stranka je primila prilog u iznosu od 4.000,00 KM, od pravne osobe „MIBO Komunikacija“ d.o.o. Sarajevo. Ova pravna osoba je na temelju ugovora sa Gradom Sarajevo, broj: 01-14-6443-6/10 od 28. 09.2010. godine izvršila usluge uspostave videonadzora u općinama Novi Grad Sarajevo i Novo Sarajevo, gdje ukupna vrijednost ugovora iznosi 198.437,21 KM.⁴
- Politička stranka je primila prilog u iznosu od 1.000,00 KM, od pravne osobe „Hifa – Benz“ d.o.o. Tešanj, koja je tijekom 2010. godine sklapala ugovore sa Ministarstvom unutarnjih poslova Zeničko-dobojskoga kantona.⁵
- Politička stranka je primila prilog u iznosu od 1.000,00 KM, od pravne osobe „Hifa – Petrol“ d.o.o. Sarajevo, koja je tijekom 2010. godine sklapala ugovore sa Federalnom upravom civilne zaštite, što potvrđuje direktor uprave u aktu broj: 07-14/5-408/11 od 25.08.2011. godine.

b) Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije ispoštovala odredbe članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka⁶.

Organizacijski dijelovi stranke nisu ustrojili cjelovite i točne evidencije o prihodima, rashodima i obvezama, čime je politička stranka prekršila odredbe članka 11. stavak (1) zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Šest organizacijskih dijelova Stranke za Bosnu i Hercegovinu nije ustrojilo evidencije o prihodima koje su u 2010. godini ostvarili iz općinskih proračuna u iznosu od 7.031,28 KM niti ih je stranka iskazala u financijskom izvješću. To su prihodi ostvareni iz:
- Proračuna Općine Kotor Varoš u iznosu 2.058,80 KM⁷,
  - Proračuna Općine Milići u iznosu od 1.127,83 KM⁸,

⁴ Akt Grada Sarajeva, broj: 02/1-14-48052-1/11 od 24.08.2011. godine

⁵ Akt Ministarstva unutarnjih poslova Zeničko- dobojskog kantona broj 08-05/1-14-2-4603-1 od 11.08.2011

⁶ Prema odredbi članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je obvezna ustrojiti potpune i točne evidencije o svojim prihodima i rashodima

⁷ Akt Općine Kotor Varoš broj: 05-1-140/11 od 14.11.2011. godine

- Proračuna Općine Novo Goražde u iznosu od 313,24 KM⁹,
- Proračuna Općine Trnovo (RS) u iznosu od 735,60 KM,
- Proračuna Općine Bratunac u iznosu od 200,00 KM
- Proračuna Općine Breza u iznosu od 2.595,81 KM i

Stranka je prihod iz proračuna, koji je ostvarila iz tri općine, iskazala u manjem iznosu i to: prihod iz proračuna Općine Stari grad Sarajevo u manjem iznosu za 2.734,27 KM¹⁰, Općine Konjic iznosu manjem za 1.015,54 KM i Općine Ključ u manjem iznosu za 1.246,59 KM.

Istovremeno, stranka je prihod iz proračuna kod četiri općine iskazala u većim iznosima i to: prihod od Općine Srebrenik u većem iznosu za 6.775,03 KM¹¹, Općine Sanski Most većem iznosu za 7.800,00 KM, Općine Kladanj iznosu većem za 2.470,00 KM i Općine Odžak iznosu većem za 1.480,00 KM u odnosu na podatke o isplaćenim sredstvima koje su dostavile pomenute općine.

- (2) Općinska organizacija SBiH Banja Luka u svom knjigovodstvu nije evidentirala troškove za primljene usluge i kupljene proizvode u momentu kada su isti nastli, niti je evidentirala dobavljače koji su izvršili usluge ili prodali proizvode. Na taj način stranka je propustila i evidentiranje svojih obveza. Tek kada plati račun stranka u knjigovodstvu evidentira trošak, što je oprečno i računovodstvenim propisima i odredbama članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- U svojim poslovnim knjigama Općinska organizacija SBiH Banja Luka je kao trošak zakupnine za 2010. godinu iskazala iznos od 21.600,00 KM koji je stranka platila po ugovoru o zakupu broj 149/10, zaključenim 01.11.2010. godine između ove općinske organizacije stranke i fizičke osobe, iako isti važi za zakup poslovnog prostora u periodu 01.01.2011. do 31.12.2013. godine.
- U poslovnim knjigama Općinska organizacija SBiH Banja Luka nije iskazala sve troškove koji su proistekli iz novčanih isplata fizičkim osobama, a koje imaju karakter osobnih primanja.

Stranka je iskazala rashode u iznosu od 6.110,00 KM koji imaju karakter osobnih primanja, a da na ista nije obračunala porez i doprinose sukladno poreznim propisima, odnosno Zakonu o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni zakona o porezu na dohodak¹².

Uvidom u poslovnu dokumentaciju, utvrđeno je da je stranka jednoj fizičkoj osobi u periodu od veljače do svibnja 2010. godine izvršila isplate sredstva u ukupnom iznosu od 2.100,00 KM, bez obračunavanja i isplate pripadajućeg poreza i doprinosa.¹³

Stranka je za dnevnice u svrhu sakupljanja potpisa isplatila 60,00 KM, za lijepljenje plakata je isplatila 400,00 KM, posmatračima za vrijeme izbora isplatila je sredstva u iznosu od 1.120,00 KM, za čišćenje i krećenje prostorije stranke isplatila je 230,00 KM, dok na pomenute isplate, iako imaju karakter osobnih primanja, nije obračunala porez i doprinose sukladno Zakonu o porezu na dohodak.

⁸ Akt Općine Milići broj: 04-435-12/11 od 15.11.2011. godine

⁹ Akt Općine Novo Goražde akt broj 02/6-40-12/11 od 16.11.2011. godine

¹⁰ Akt Općine Stari grad Sarajevo broj: 07-052-1445/11 od 14.11.2011. godine

¹¹ Akt Općine Srebrenik broj: 07-347/11 od 15.11.2011. godine

¹² Zakon o porezu na dohodak ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 91/06, 128/06, 120/08, 71/10 i 1/11) i Pravilnik o primjeni zakona o porezu na dohodak ("Službeni glasnik Republike Srpske", br.129/06, 72/07 i 81/07)

¹³ Ista fizička osoba je u periodu od lipnja do prosinca 2010. godine bilo u statusu uposlenika stranke i od tada su na njegova primanja obračunati doprinosi i porez na dohodak.

Također, ovaj organizacijski dio stranke je isplatio 1.700,00 KM na ime jednokratne financijske pomoći za četiri fizičke osobe i 500,00 KM za izgradnju kuće, na što je trebalo obračunati i uplatiti porez i doprinose.

(3) Kantonalno vijeće SBiH Tuzlanskog kantona nije ustrojilo točne evidencije o svojim troškovima. Kod ovog organizacijskog dijela stranke, u poslovnim knjigama, kao ostali trošak su iskazane stipendije za Call centar u iznosu 12.950,00 KM i troškovi prevoza u iznosu od 2.148,00 KM. Uvidom u poslovnu dokumentaciju stranke, utvrđeno je da su isplate izvršene fizičkim osobama za rad u Call centru i isplate za prevoz do Call Centra, mjesta na kome su izvršene usluge. Obzirom da se radi o isplatama za pružene usluge, a ne o stipendijama, politička stranka je bila obvezna na pomenute isplate obračunati i uplatiti porez i doprinose sukladno poreznim propisima.¹⁴

- Kantonalno vijeće SBiH Tuzlanskog kantona izvršilo je isplate za putne troškove u iznosu od 6.095,80 KM. Uzimajući u obzir da su sredstva isplaćena fizičkim osobama koja nisu uposlenici stranke, Stranka za BiH je bila obvezna obračunati i uplatiti doprinose i porez na dohodak sukladno Zakonu o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni zakona o porezu na dohodak.

(4) Općinsko vijeće SBiH Teslić nije ustrojilo cjelovite i točne evidencije o troškovima. Uvidom u poslovnu dokumentaciju stranke utvrđene su isplate u iznosu od 10.062,00 KM, koje imaju karakter osobnih primanja, dok na iste nisu evidentirani troškovi po osnovi poreza i doprinosa.

Stranka je izvršila isplate plaća i naknada tajnicima u iznosu od 5.050,00 KM i naknade posmatračima u 1.600,00 KM, na koje nije obračunala niti iskazala pripadajući porez i doprinos. Također, stranka je isplatila iznos od 1.312,00 KM na ime dnevnica fizičkim osobama koje nisu uposlenici stranke i 1.200,00 KM, koje je u poslovnim knjigama iskazala kao ostala osobna primanja. Pored navedenoga, stranka je izvršila isplate za dva studenta u iznosu od 500,00 i 400,00 KM, navodeći kao pomoć za studije i pomoć za polaganje ispita.¹⁵

- U poslovnim knjigama Općinskoga vijeća SBiH Teslić kao trošak na temelju ostalih osobnih primanja iskazana je isplaćena pozajmica fizičkoj osobi u iznosu od 1.000,00 KM, a kao trošak na temelju ostalih neproizvodnih usluga iskazana je isplaćena pozajmica Pravnoj osobi „Eltig“ d.o.o. u iznosu od 2.000,00 KM. Pomenuta sredstva su evidentirana kao trošak u trenutku njihove isplate¹⁶, iako su na izvodu sa transakcijskog računa stranke navedene pozajmice.

c) Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije ispoštovala odredbe članka 11. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka¹⁷.

(1) U financijskom izvješću koje je dostavljeno Središnjem izbornom povjerenstvu BiH promet po transakcijskom računu Općinske organizacije SBiH Banja Luka iskazan je u manjem

¹⁴ Zakon o porezu na dohodak ("službene novine Federacije BiH", br. 10/08, 9/10 i 44/11) i Pravilnik o primjeni zakona o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", broj: 67/08, 4/10, 86/10 i 10/11)

¹⁵ Zakon o porezu na dohodak ne oslobađa od plaćanja poreza jednokratne pomoći studentima.

¹⁶ Isplate su izvršene 11.03.2010. godine 1.000,00 KM i 23.07.2010. godine 2.000,00 KM

¹⁷ Prema odredbama članka 11. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je obvezna podnositi financijsko izvješće u formi koju odobri Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine. Sadržina, forma, način i druge pojedinosti izvještavanja uređeni su Pravilnikom o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 61/06)

iznosu za 199.829,94 KM u odnosu sa stvarni, čime su prekršene odredbe članka 11. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.

Uvidom u izvode sa transakcijskoga računa Unicredit banke a.d. Banja Luka, utvrđeno je da je na dan 01.01.2010. godine stranka na transakcijskom računu imala sredstva u iznosu od 249.315,11 KM, a tijekom 2010. godine je ostvarila priliv sredstava od 196.362,20 KM i odliv sredstva u iznosu 266.780,54 KM. U financijskom izvješću, politička stranka je iskazala početno stanje sredstava u iznosu 47.967,17 KM, priliv sredstava u iznosu 242.954,62 KM i odliv sredstava od 66.950,60 KM.

- (2) U financijskom izvješću, prihodi iz proračuna nisu iskazani sukladno članku 19. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.

Iako je, sukladno članku 19. pomenutoga Pravilnika, bila obvezna u financijskom izvješću, odnosno obrascu 3-f – *Prihodi iz proračuna*, iskazati sva sredstva koja je primila iz proračuna svih razina u izvještajnom periodu, politička stranka nije iskazala prihod koji je ostvarila iz proračuna šest općina, u ukupnom iznosu od 7.031,28 KM. Istovremeno stranka je u financijskom izvješću prihode ostvarene iz proračuna tri općine iskazala u manjem iznosu za 4.996,40 KM, dok je prihode iz proračuna četiri općine iskazala u većem iznosu za 18.525,03 KM u odnosu na ostvarene sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka¹⁸.

- (3) Režijsko administracijski troškovi, koji se odnose na zakupnine poslovnih prostora, u financijskom izvješću nisu iskazani sukladno odredbama članka 21. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.

- Kod pet organizacijskih dijelova Stranke za Bosnu i Hercegovinu, koji su na temelju ugovora o zakupu koristili poslovne prostorije, u financijskom izvješću nisu iskazani troškovi zakupnine. Troškovi zakupnine, prema odredbama iz ugovora zaključenim sa fizičkim osobama iznosili su: kod organizacijskog dijela stranke u Bugojnu 2.400,00 KM, organizacijskog dijela stranke u Gornjem Vakufu 1.200,00 KM i organizacijskog dijela stranke u Velikoj Kladaši 2.400,00 KM, dok je kod organizacijskog dijela u Konjicu na temelju ugovora sa Općinom Konjic zakupnina iznosila 2.435,52 KM i zakupnina na temelju ugovora sa pravnom osobom Auto-Mertz d.o.o. Brčko je iznosila 4.500,00 KM.
- Tri organizacijska dijela stranke troškove zakupa su iskazala u manjim iznosima u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine i to: Kantonalno vijeće SBiH Sarajevo za 5.440,00 KM, Općinska organizacija SBiH Stolac za 1.000,00 KM i Općinska organizacija SBiH Teočak za 2.600,00 KM.
- Kod organizacijskih dijelova Stranke u Banja Luci, Prijedoru, Cazinu, Žepču troškovi zakupnine za 2010. godinu su iskazani u iznosu većem za 37.575,00 KM u odnosu na ugovore o zakupu. Kod organizacijskog dijela stranke u Žepču zakupnina je iskazana u većem iznosu za 1.700,00 KM, kod organizacijskog dijela stranke u Cazinu za 3.973,00 KM, organizacijskog dijela stranke u Prijedoru za 11.502,00 KM, dok je kod organizacijskog dijela stranke u Banja Luci zakupnina iskazana u iznosu većem za 20.400,00 KM¹⁹.

- (4) Troškovi izborne kampanje u financijskom izvješću nisu iskazani sukladno odredbama članka 22. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.

---

¹⁸ Nazivi općina navedeni u nalazu pod tačkom b) stavak (1)

¹⁹ Kontrolom financijske dokumentacije stranke je utvrđeno da ovaj iznos zakupnine pokriva period do kraja 2013. godine.

- Općinsko vijeće SBiH Teslić u financijskom izvješću (na obrascu 4-2) nije iskazalo troškove izborne kampanje, iako je ostvario pomenute troškove u iznosu od 6.610,00 KM.
  - Općinska organizacija SBiH Banja Luka je troškove izborne kampanje, u iznosu od 15.437,41 KM, u financijskom izvješću iskazala dva puta i to na obrascu 4-1, kao režijsko-administracijske troškove i na obrascu 4-2, kao troškove izborne kampanje.
  - Troškovi izborne kampanje u financijskom izvješću koje obuhvata period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u listopadu 2010. godine iskazani su u iznosu 1.658.501,20 KM, dok su troškovi izborne kampanje u godišnjem financijskom izvješću iskazani u iznosu od 1.778.204,53 KM, što ukazuje na činjenicu da su evidencije o troškovima izborne kampanje bile neblagovremene i nepotpune.
- (5) Podaci o obvezama koje je politička stranka Stranka za Bosnu i Hercegovinu bila obvezna iskazati sukladno odredbama članka 23. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka, kod nekih organizacijskih dijelova su nepotpuni, odnosno iskazani su u manjim iznosima, ili uopće nisu iskazani, dok su neki organizacijski dijelovi iskazali obveze prema dobavljačima koje uopće ne postoje.
- Kod Općinske organizacije SBiH Banja Luka u financijskom izvješću uopće nisu iskazane obveze, iako je uvidom u poslovnu dokumentaciju utvrđeno da stranka ima obveze po računima za električnu energiju, telefonske usluge i komunalne usluge za mjesec prosinac.
  - U financijskom izvješću (na obrascu 5) obveza prema pravnoj osobi "Blicko" d.o.o. Tuzla iskazana je u iznosu manjem za 14.764,79 KM od iznosa potraživanja koje je u svojim poslovnim knjigama iskazala pomenuta pravna osoba. Kod Kantonalnog vijeća SBiH Tuzlanskog kantona iskazana je obveza u iznosu od 4.610,70 KM, dok je na analitičkoj kartici pravne osobe "Blicko" d.o.o. Tuzla, kao dobavljača stranke, iskazano potraživanje od Stranke za Bosnu i Hercegovinu u iznosu 19.375,49 KM.
  - Stranka je na dan 31.12.2010. godine iskazala obveze prema JU Kulturno sportski rekreacioni centar Ilidža u iznosu od 2.340,00 KM, prema pravnoj osobi „Bosna auto“ d.d. Sarajevo u iznosu od 2.376,00 KM i obvezu prema pravnoj osobi „Hercegtisak“ d.o.o. Široki Brijeg u iznosu od 9.140,00 KM. Pomenute pravne osobe su na zahtjev Središnjeg izbornoga povjerenstva dostavile konfirmacije, u kojima navode da od Stranke za Bosnu i Hercegovinu nisu imali potraživanja na dan 31.12.2010. godine²⁰.

Troškovi izborne kampanje

Stranka za Bosnu i Hercegovinu je postupila sukladno odredbama članka 15.10 Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine, odnosno ispoštovala je zakonom propisani limit na troškove izborne kampanje. U svrhu izborne kampanje stranka je potrošila 1.778.204,53 KM. Prema odredbama članka 15.10 Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM po biraču u svakom izbornom krugu²¹, prema broju birača, koje je objavilo Središnje izborni povjerenstvo Bosne i

²⁰ Akt JU KSRC Ilidža, broj: 0356/11 od 08.11.2011.godine, akt Bosna auto d.d. Sarajevo, broj 1801/2011 od 09.11.2011. godine i akt Europapeir- Hercegtisak d.o.o. Široki Brijeg broj: 97/11-I od 07.11.2011. godine

²¹ Članak 15.10 stavak (2) propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za financiranje izborne kampanje izračunava na način što se broj birača u svim izbornim jedinicama, u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata, pomnoži sa: 30 feninga za načelnika općine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine općine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, članka

Hercegovine. Prema podacima Središnjeg izbornoga povjerenstva, Stranka za Bosnu i Hercegovinu je u svrhu izborne kampanje mogla potrošiti 3.164.004,90 KM.

5.2. PREPORUKE

Preporuča se Stranci za Bosnu i Hercegovinu da se pridržava odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka, a osobito na temelju uočenih manjkavosti se preporuča:

- *da se ne financira iz izvora koji su člankom 8. stavak (1) i stavak (2) ovoga Zakona zabranjeni političkim strankama,*
- *da sukladno odredbi iz članka 11. stavak (1) Zakona ustroji cjelovite, točne i blagovremene evidencije o prihodima, rashodima i obvezama svih organizacijskih dijelova stranke,*
- *da svoje poslovanje i financijsko izvještavanje usuglasi sa računovodstvenim, poreznim i drugim financijskim propisima,*
- *da financijska izvješća podnosi Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine sukladno odredbama članka 11. stavak (3) Zakona, odnosno u formi propisanoj Pravilnikom o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka i*
- *da ustroji unutarnju kontrolu i sustav nadzora nad poslovanjem nižih organizacijskih dijelova stranke.*

KOMENTAR:

Stranka za Bosnu i Hercegovinu, odnosno Središnjica stranke i tri njezina organizacijska dijela²² su se očitovale na Preliminarno izvješće o reviziji godišnjeg financijskoga izvješća za 2010. godinu i poslijeizbornog financijskoga izvješća – Opći izbori 2010. godine.

Sukladno odredbi iz članka 13. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka²³ i preporukama Službe za reviziju, Stranka za Bosnu i Hercegovinu je djelimice otklonila manjkavosti u financijskom izvješću i vratila pravnim osobama dio priloga koji su strankama zabranjeni odredbom članka 8. stavak (2) ovoga Zakona, te uz očitovanje na izvješće revizije, skupa sa novim revizijskim dokazima, dostavila dopunjene obrasce godišnjeg financijskoga izvješća za 2010. godinu.

Služba za reviziju je argumentirane primjedbe Stranke za Bosnu i Hercegovinu, kao i svojevrijedno otklonjene manjkavosti uvažila, te u tom dijelu izmijenila nalaze revizije.

Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

²² Pojedinačna očitovanja organizacijskih dijelova stranke na nalaze revizije, a ne opće očitovanje na nalaze revizije financijskoga izvješća Stranke za Bosnu i Hercegovinu, ukazuju na nepostojanje sustava internih kontrola unutar političke stranke i neustrojen nadzor Središnjice stranke nad poslovanjem nižih organizacijskih dijelova.

²³ Sukladno odredbi članka 13. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka, prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, Središnje izbornog povjerenstva BiH će nastojati da postigne da politička stranka za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe ovog zakona, dobrovoljno postupi prema tim odredbama.

Zahvaljujemo se ovlaštenoj osobi za financijska izvješća i uposlenima u Središnjici Stranke za Bosnu i Hercegovinu na dobroj i korektnoj suradnji tijekom obavljanja revizije financijskih izvješća.

Mr. Hasida Gušić – šefica Službe za reviziju, revizorica

Nevenko Andan – revizor